

Sygn. akt II CSK 519/19

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku K. D.

przy uczestnictwie A. G., T. G., (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich w W., Skarbu
Państwa - Nadleśnictwa G.,

J. P., A. P. Ś., Powiatu G., M. W., S. W., T. M., Zarządu Dróg Powiatowych w G., J.
O. i M. K.

o rozgraniczenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 maja 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestników postępowania

M. W. i S. W.

od postanowienia Sądu Okręgowego w P.

z dnia 20 lutego 2019 r., sygn. akt IV Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Uczestnicy postępowania o rozgraniczenie nieruchomości - M. i S. W. wnieśli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 20 lutego 2019 r., oddalającego ich apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w G. z dnia 12 grudnia 2017 r. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 12 grudnia 2017 r. dokonał rozgraniczenia między nieruchomościami położonymi we wsi S., oznaczonymi w ewidencji gruntów jako działki:

1) nr (...), nr (...) i nr (...) stanowiące własność wnioskodawcy K. D. i działką nr (...)2 stanowiącą w 1/2 części wspólność majątkową małżonków M. K. i J. O.

oraz w 1/2 części własność T. M. - z działkami nr (...) i (...) stanowiącymi własność M. W. – na odcinku od granicy z drogą (działką nr (...)) do granicy z drogą (działką nr (...)/4) wg linii koloru czarnego łączącej punkty graniczne 70- 884, 70-1320, 70-677, 70-630, 70-1482 i 70-497 zaznaczoną na mapie numer 1, sporządzonej przez biegłego geodetę T. S. , zarejestrowanej w Starostwie G. za numerem P.(...) w dniu 28 czerwca 2017 r., stanowiącej integralną część postanowienia,

2) nr (...) stanowiąca własność wnioskodawcy K. D. i nr (...) stanowiąca w 1/2 części wspólność majątkową małżonków M. K. i J. O. oraz w 1/2 części własność T. M. - z działkami nr 150 stanowiąca własność J. P. i A. P. Ś. i nr (...) stanowiąca wspólność majątkową małżeńską M. i S. W. - od granicy z działką (...) do granicy z drogą (działką (...)/5) - według linii koloru czarnego łączącej punkty graniczne 70-1255, 70-183, 70-1483 i 70-500 zaznaczonej na mapie numer 2, sporządzonej przez biegłego geodetę T. S., zarejestrowanej w Starostwie G. za numerem P.(...) w dniu 28 czerwca 2017 r., stanowiącej integralną część postanowienia,

3) nr (...)1 stanowiącej własność K. D. z działkami nr (...) stanowiąca własność M. W. i nr (...) stanowiąca wspólność majątkową małżeńską T. i A. małżonków G. - od granicy z drogą (działką nr (...)) do granicy z działką numer (...) wg linii koloru czarnego łączącej punkty graniczne 70-451, 70-1484, 70-1485, 70-1486, 70- 1487, 70-1488, 70-877 i 70-874 zaznaczonej na mapie numer 3, sporządzonej przez biegłego geodetę T. S. , zarejestrowanej w Starostwie G. za numerem P.(...) w dniu 28 czerwca 2017 r, stanowiącej integralną część postanowienia,

4) nr (...)7 stanowiącej własność wnioskodawcy K. D. z działkami nr (...) stanowiąca wspólność majątkową małżeńską T. i A. małżonków G., nr (...) stanowiąca własność Skarbu Państwa - Lasy Państwowe - Nadleśnictwo G. i nr (...) stanowiąca wspólność majątkową małżeńską M. i S. W. - od granicy z działką numer (...) do granicy z drogą (działką nr (...)) według linii koloru czarnego łączącej punkty graniczne 70-448, 70-1492, 70-1491, 70-1490, 70-1489, 70-872, 70-873 i 70-871, zaznaczonej na mapie numer 4, sporządzonej przez biegłego geodetę T.

S. , zarejestrowanej w Starostwie G. za numerem P.(...) w dniu 28 czerwca 2017 r, stanowiącej integralną część postanowienia.

Postępowanie rozgraniczeniowe toczyło się najpierw na drodze administracyjnej, jednak wobec niedojścia do uzgodnienia granic przekazane zostało na drogę sądową. W toku pierwszej fazy postępowania geodeta T. L. sporządził protokół graniczny wraz ze szkicem przebiegu granic oraz opinię w sprawie rozgraniczenia nieruchomości. Zastrzeżenia do przebiegu granicy zgłosili uczestnicy M. i S. małżonkowie W., którzy odmówili przyjęcia granic oznaczonych na szkicu. W postępowaniu sądowym opinię w sprawie sporządził biegły geodeta T. S. , który wyjaśnił, że pierwsze pomiary spornych obecnie granic działek miały miejsce w 1962 r., podczas zakładania ewidencji gruntów wsi S.. Na podstawie pomiarów

w 1962 r. została założona mapa ewidencyjna, ustalono stan władania i rejestry gruntów, które stały się następnie podstawą do wpisów do ksiąg wieczystych. Sporne granice były przedmiotem pomiarów także w 2012 r. w czasie postępowania rozgraniczeniowego przed geodetą. Zarówno w opracowaniu z 2012 r., jak i w opracowaniu biegłego T. S. geodeci dokonując wznowienia granic opierali się na danych ze szkiców polowych operatu wiejskiego z założenia ewidencji gruntów, wykonanych w 1962 r. Zastrzeżenia uczestników małżonków W. budziło wyliczenie powierzchni ich działek ze współrzędnych, którego dokonał biegły, ponieważ odbiegało na niekorzyść od wielkości podanych w ewidencji gruntów. W odniesieniu do działki nr 138 dane ewidencyjne wykazywały 0,36 ha, podczas gdy pomiar biegłego wykazał 0,3480 ha. W wypadku działki nr 151 wielkość ewidencyjna wynosiła 0,51 ha, natomiast wielkość powierzchni ze współrzędnych – 0,4978 ha. Uczestnicy uważali, że ustalenie granic powinno zagwarantować im utrzymanie powierzchni podanej w ewidencji gruntów. Biegły wyjaśniał, że różnice powierzchni mieszczą się w dopuszczalnych niedokładnościach powstających przy obliczeniach powierzchni stosowanych w trakcie zakładania ewidencji gruntów. Sąd Rejonowy uznał wyjaśnienia zawarte w opinii za przekonujące i przyjął jej treść oraz mapy obrazujące przebieg granicy jako podstawę rozstrzygnięcia. Stanowisko to podzielił Sąd Okręgowy, do którego uczestnicy - małżonkowie W. skierowali apelację.

W skardze kasacyjnej uczestnicy zarzucili naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 153 k.c. w zw. z § 3 i następnymi rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 14 kwietnia 1999 r. w sprawie rozgraniczania nieruchomości (Dz.U. nr 45, poz. 453, dalej „rozporządzenie”), naruszenie art. 153 k.c. w zw. z § 12 rozporządzenia, naruszenie § 15 i § 16 rozporządzenia, a ponadto § 62 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (jedn. tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 393). Jako naruszone przepisy postępowania skarżący wskazali art. 227 k.p.c.

Wnieśli o zmianę zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego przez oddalenie wniosku o rozgraniczenie, ewentualnie o uchylenie tego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania. Domagali się także przyznania im od wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji spraw służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarżący uzasadnili potrzebę rozpatrzenia ich skargi wystąpieniem przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. to znaczy jej oczywistą zasadnością ze względu na „oparcie rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego o nieprawidłową opinię biegłego, co sprawiło, iż w konsekwencji nieprawidłowych

pomiarów biegłego geodety, sporne działki o numerach 138 i 151 zostały częściowo zajęte, a ich powierzchnia zmniejszyła się o 1,32 ara względem powierzchni z wypisu z rejestru gruntów oraz powierzchni naniesionej w księgach wieczystych, jak również do powierzchni faktycznie użytkowanej przez skarżących.” Wskazali, że w trakcie postępowania administracyjnego w 2012 r., jak również w trakcie postępowania sądowego podnosili niezgodność nowego przebiegu granic ustalonego w 2012 r. ze stanem prawnym istniejącym przed tą datą, a nadto wskazywali, że granice działek ustalone zostały w oparciu o znaki graniczne na nieruchomościach, które posadowione były nieprawidłowo i w niedopuszczalnych formach. Zasadność ich skargi kasacyjnej miała wynikać również z tego, że biegły geodeta sporządzając opinię sądową, stanowiącą podstawę zaskarżonego postanowienia, odwoływał się do zachowanych dokumentów urzędowych, a te określały przebieg granic działek i ich powierzchnię usankcjonowane podczas zakładania ewidencji gruntów we wsi S. w 1962 r.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinni więc wykazać kwalifikowany charakter naruszenia przepisów prawa przekonujący, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910). Uzasadnienie wniosku uczestników tych wymagań nie spełnia. Oczywistą zasadność swojej skargi uczestnicy oparli na argumentacji podważającej ustalenia faktyczne dokonane przez Sądy obu instancji i kwestionującej wartość opinii biegłego geodety T. S. . Taka metoda nie może być skuteczna, ponieważ w postępowaniu kasacyjnym ustalenia faktyczne nie mogą być przedmiotem zarzutów ani kontroli Sądu Najwyższego (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), a tym samym uzasadnić stanowiska, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Biegły wyjaśnił w opinii, że celem jego prac było odtworzenie granic według danych ze szkiców polowych, które zachowały się z okresu zakładania ewidencji gruntów w 1962 r., a więc

postępował według tych zasad, które także uczestnicy uznają za właściwe. Wyjaśnił przy tym wykorzystywaną wówczas technikę pomiaru i jej poziom dokładności.

W konsekwencji wskazana przez skarżących podstawa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzi. Okoliczności sprawy nie wskazują też, aby inne przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

aj